

Làm gì để ĐBSCL sớm trở thành vùng trọng điểm kinh tế của cả nước ?

Thứ hai, 12/2/2007, 08:15 GMT+7

Sân bay Phú Quốc sẽ được xây dựng mới, có thể tiếp nhận máy bay tầm xa. Ảnh: THÀNH NHÂN

Ngày 5 và 6 - 2 vừa qua, tại TP Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang, dưới sự chủ trì của Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Sinh Hùng, Ban Chỉ đạo Tây Nam Bộ tổ chức Hội nghị tổng kết tình hình phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ quốc phòng - an ninh năm 2006, đánh giá kết quả 1 năm thực hiện các Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về phát triển giao thông, thủy lợi, giáo

dục- đào tạo, dạy nghề ở ĐBSCL và quy hoạch phát triển đảo Phú Quốc; đồng thời, bàn nhiệm vụ và các giải pháp trong năm 2007. Những vấn đề được bàn thảo tại hội nghị nhằm đến mục tiêu: Làm gì để ĐBSCL tăng tốc phát triển, sớm trở thành vùng trọng điểm kinh tế của cả nước?

THẾ VÀ LỰC MỚI

Sau một thời gian gần như bị bỏ quên về giao thông, năm 2003, ĐBSCL bắt đầu có chuyển biến về giao thông vận tải khi việc nâng cấp, mở rộng tuyến Quốc lộ 1A được triển khai. Tiếp theo đó, hàng loạt các công trình đường giao thông, cầu vượt qua sông lớn, sân bay, cảng biển cũng được khởi công.

Năm 2007, vùng ĐBSCL được bố trí vốn ODA trên 6.300 tỉ đồng - cao nhất so với cả nước. Ngoài ra, nhiều địa phương cũng đã tích cực, chủ động tìm nguồn vốn ODA để tăng năng lực đầu tư phát triển chứ không đơn thuần chỉ chờ vào vốn từ Trung ương. Các tuyến giao thông N1, N2, QL1A... dự kiến sẽ cơ bản hoàn thành vào năm 2010. Hai công trình cầu Cần Thơ và sân bay Cần Thơ đang được thực

hiện đúng tiến độ. Trong đó, sân bay Cần Thơ được cải tạo nâng cấp đường hạ cất cánh, đường lăn, sân đỗ máy bay, dự kiến hoàn thành trong năm nay. Dự án cũng đang được điều chỉnh nâng cấp đường hạ, cất cánh để có thể tiếp nhận các loại máy bay lớn như Boeing. Nhà chờ tại sân bay có khả năng đón 2 triệu lượt khách/năm. Cầu Rạch Miễu có tổng mức đầu tư sau khi điều chỉnh là 988 tỉ đồng; dự kiến hoàn thành nhịp dây văng và toàn bộ công trình vào cuối năm 2007. Hai cầu Cao Lãnh và Vàm Cống trên đường Hồ Chí Minh đã lập xong dự án và hoàn thiện thủ tục trình duyệt với kinh phí khoảng 7.200 tỉ đồng và tìm vốn khác để xây dựng...

Sân bay Dương Tơ- sân bay mới trên đảo Phú Quốc - dự kiến sẽ hoàn thành vào năm 2010, có khả năng đón nhận máy bay tầm xa cả ngày lẫn đêm. Khi đó, từ Phú Quốc bay đến các tỉnh, thành của Thái Lan, Lào và Campuchia không quá 1,5 giờ. Đặc biệt, Phú Quốc có thể “nối tour” với hai quốc gia có lượng khách du lịch lớn trong khu vực là Singapore và Malaysia bằng đường không lẫn đường biển.

Trong chiến lược kinh tế biển, khu vực Cà Mau-Kiên Giang sẽ phát triển hệ thống vận tải biển dọc theo Vịnh Thái Lan đi từ Việt Nam sang Campuchia và Thái Lan, mở ra con đường giao thương và du lịch mới. Không những thế, hành lang ven biển Vịnh Thái Lan cũng sẽ được thực hiện dọc tuyến đường bộ các tỉnh Chanthaburi, Trat (Thái Lan) qua các tỉnh Koh Kong, TP Kép, Shihanouk Ville, Kam Pôt (Campuchia) rồi đến Kiên Giang, điểm cuối cùng là Mũi Cà Mau (Việt Nam). Hành lang biển và hướng mở biển Tây đang mở ra một cánh cửa mới cho vùng ĐBSCL với nhiều thế và lực mới để tăng tốc phát triển...

Năm 2006, theo kế hoạch, hệ thống thủy lợi ĐBSCL được triển khai thực hiện với tổng vốn trên 381 tỉ đồng nhưng thực tế đã thực hiện gần 426 tỉ đồng. Các dự án thủy lợi vùng Đồng Tháp-Vĩnh Long và bán đảo Cà Mau (Cần Thơ, Hậu Giang, Sóc Trăng, Bạc Liêu, Cà Mau và Kiên Giang), quy hoạch lũ chi tiết vùng Đồng Tháp Mười, thủy lợi Tứ giác Long Xuyên và các huyện đảo... cũng đã xong, đang chờ phê duyệt. Năm 2007, ĐBSCL được đầu tư xây dựng cơ bản về thủy lợi khoảng 437,2 tỉ đồng (vốn trong nước là 237,2 tỉ đồng; vốn ngoài nước là 200 tỉ đồng). Tính chung, đầu tư lĩnh vực này từ 2006-2010 là khoảng 14.000 tỉ đồng để phục vụ phát triển bền vững nông nghiệp, thủy sản trong vùng. Các công trình thủy lợi đang được triển khai trên cơ sở tham khảo ý kiến của nhiều chuyên gia, nhà khoa học theo hướng kết hợp được ngăn mặn, giữ ngọt, thoát lũ, phục vụ cả nuôi trồng thủy sản và nông nghiệp, kết hợp thủy lợi và giao thông...

ĐỘT PHÁ ĐỂ CẤT CÁNH

ĐBSCL ngày càng chứng tỏ vai trò quan trọng trong sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Năm 2006, kim ngạch xuất khẩu toàn vùng đạt 3,6 tỉ USD và là vùng xuất khẩu thủy sản, là vựa lúa lớn nhất cả nước. Tổng mức đầu tư phát triển trên địa bàn khoảng 64.501,5 tỉ đồng, chiếm 39% GDP và tăng 22,43% so với năm 2005.

Tuy nhiên, mức sống của người dân còn thấp, thu nhập bình quân đầu người chỉ đạt 9,47 triệu đồng/năm, tương đương 591 USD/người/năm. Cùng với sự tăng trưởng nhanh về kinh tế là sự phân hóa giàu nghèo ngày một xa, môi trường ngày càng bị ô nhiễm, nhiều vấn đề xã hội nảy sinh... đang đẩy ĐBSCL đứng trước nguy cơ phát triển không bền vững. Vấn đề đặt ra hiện nay là: ĐBSCL đang đi sau cả nước nên phải có những bước tiến nhanh và dài hơn, phải có những sự đột phá mạnh mẽ để trở thành vùng kinh tế trọng điểm của cả nước.

Một trong những yêu cầu lớn đang đặt ra trong tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa vùng ĐBSCL là phải nhanh chóng chuyển dịch cơ cấu kinh tế từ nông nghiệp sang nông nghiệp kỹ thuật cao và công nghiệp, dịch vụ. Muốn vậy, điều quan trọng hàng đầu là trình độ dân trí phải được nâng lên, tỷ lệ lao động qua đào tạo phải ngày càng cao.

Nhiều ý kiến của các lãnh đạo khu vực ĐBSCL cho rằng, giáo dục-đào tạo và dạy nghề là cái gốc vấn đề trong sự phát triển của ĐBSCL. Ngoài đầu tư kiên cố hóa trường lớp, phải miễn giảm học phí cho học sinh nông thôn để thu hút học sinh đến trường. Xã hội hóa đầu tư giáo dục và dạy nghề, kể cả đầu tư nước ngoài. Trong điều kiện đất sản xuất đang giảm dần và sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế hiện nay, đào tạo nghề là căn cơ để điều phối, chuyển dịch lao động... Ngân sách đầu tư giáo dục ở ĐBSCL năm 2007, theo Bộ GD&ĐT, chiếm 18,9% tổng chi ngân sách chi cho giáo dục- đào tạo cả nước, tương đương 9.818 tỉ đồng. Các bộ, ngành cũng đã tăng vốn đầu tư cho các trường đại học, cao đẳng trong vùng như: Trường Đại học Y Dược Cần Thơ, dự án Trường ĐHSP Đồng Tháp, Trường Đại học Cần Thơ. Tới đây, một loạt các trường đại học và cao đẳng và trung cấp được thành lập mới hoặc nâng cấp sẽ được đặt tại Cần Thơ, Trà Vinh, Bạc Liêu, Sóc Trăng, Kiên Giang... Hai

Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Sinh Hùng:

HOẠCH ĐỊNH VÙNG ĐBSCL PHÁT TRIỂN THEO HƯỚNG KINH TẾ MỞ, GẮN VỚI CHIẾN LƯỢC KINH TẾ BIỂN CỦA CẢ NƯỚC

- Quy hoạch tổng thể phát triển KT-XH vùng ĐBSCL được phê duyệt năm 1998. Nay tình hình mới, thay đổi phải xem xét lại thật kỹ, thật toàn diện cho phù hợp. Quy hoạch mới phải dựa trên tầm nhìn xa, dự báo tốt, phải đảm bảo tính bền vững, ổn định lâu dài. Quy hoạch xây dựng là không gian kiến trúc, xây dựng quan trọng của vùng, tạo bộ mặt, sắc thái riêng của vùng. Từng tỉnh phải chủ động phối hợp vùng, Bộ. Có tính đến liên kết tiểu vùng, vùng, liên vùng: Tứ giác Long Xuyên, Đồng Tháp Mười. Phải có tư duy mới trong hoạch định vùng ĐBSCL phát triển theo hướng kinh tế mở; có những nét mới gắn với chiến lược kinh tế biển của cả nước, tạo thế và lực mới.

Về quy hoạch phát triển đảo Phú Quốc trong tương lai, huyện đảo này phải là một Khu kinh tế mở năng động (phải tính sân bay, cảng biển quốc tế xứng tầm), là trung tâm thương mại - du lịch quốc tế, tầm nhìn phải rộng ra cả không gian Asean, là đầu mối giao lưu quốc tế. Gắn kết Phú Quốc với Hà Tiên - sự nối liền thế biển đảo và thế biên giới.

trường Đại học mới đang được thẩm định đề án là Đại học Long An và Đại học Miền Tây (Hậu Giang)...

Đề ĐBSCL đột phá và cất cánh, trở thành vùng trọng điểm kinh tế của cả nước, Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Sinh Hùng cho rằng: “Liên kết vùng là điều kiện cần thiết để vực dậy ĐBSCL. Vì vậy, cần thiết và nhanh chóng phải quy hoạch tổng thể kinh tế-xã hội vùng dựa trên quy hoạch tổng thể của từng địa phương. Có kết cấu hạ tầng tốt, có dự án tốt thì không khó gì để kêu gọi đầu tư. ĐBSCL nên chủ động mời gọi đầu tư trong và ngoài nước để giảm tối đa ngân sách đầu tư. Có như vậy, ĐBSCL mới phát triển nhanh và bền vững...”. Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Sinh Hùng cũng chỉ đạo phải dồn sức cho các công trình QL1A, tuyến N1, N2 và đường Hồ Chí Minh, Nam Sông Hậu... nhằm hình thành mạng lưới giao thông rộng khắp, tạo điều kiện thuận lợi để mời gọi nhà đầu tư đến với ĐBSCL.

Một cơ chế riêng cho đặc thù là hết sức cần thiết để ĐBSCL tự thân vận động trên nền tảng lợi thế sẵn có. Dù các quy hoạch về giao thông, thủy lợi, kinh tế-xã hội đã được duyệt nhưng địa phương và các bộ, ngành liên quan phải không ngừng hoàn thiện để chỉnh sửa, bổ sung phù hợp với thời kỳ mới tạo sự đa dạng, phong phú của một vùng kinh tế năng động...

THÀNH NGUYỄN- TRẦN HIỆP THUY

*** Ông Lê Phước Thọ, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị:
HẢI ĐOÀI MỚI TƯ DUY, PHONG CÁCH ĐIỀU HÀNH, TẠO RA SỰ
PHỐI HỢP HÀNH ĐỘNG THỐNG NHẤT GIỮA TRUNG ƯƠNG
VỚI ĐỊA PHƯƠNG**

- Thời gian qua, sự phối hợp giữa các địa phương, Bộ, ngành còn chồng chéo, các thủ tục phức tạp thực sự là lực cản cho ĐBSCL phát triển. Tốc độ phát triển hạ tầng giao thông vừa qua chậm, cần đầu tư có trọng điểm, tạo ra sức bật, sự lan tỏa. Nên quan tâm dứt điểm các công trình như: nâng cấp Quốc lộ 1A đoạn TP Cần Thơ - Cà Mau (khởi công từ đầu năm 2003, đến nay chưa hoàn thành), đề nghị tập trung để cuối năm 2007 hoàn thành. Năm 2008, phần đầu hoàn thành cầu Cần Thơ, nâng cấp sân bay Cần Thơ, luồng Định An, cầu Rạch Miễu. Cần có cơ chế phối hợp chặt, cụ thể giữa tỉnh - Bộ, ngành; giữa Ban chỉ đạo Tây Nam Bộ với các Bộ, ngành, các địa phương.

Giai đoạn tới phải thực sự đổi mới phong cách điều hành mới, tư duy mới để tạo động lực mạnh mẽ cho vùng này. Điều đó đòi hỏi sự chỉ đạo quyết liệt của Trung ương Đảng và Chính phủ.

*** Ông Trần Ngọc Chính, Thứ trưởng Bộ Xây dựng:**

TẬP TRUNG ĐẦU TƯ XÂY DỰNG TP CẦN THƠ SỚM TRỞ THÀNH TRUNG TÂM ĐỘNG LỰC PHÁT TRIỂN CỦA VÙNG ĐBSCL

- Sắp tới, phải nghiên cứu sâu kinh tế cửa khẩu, vị trí, vai trò các tuyến sông dọc biên giới Tây Nam; tuyến đô thị hóa dọc sông Hậu cũng rất quan trọng, nổi lên tuyến biên giới cửa khẩu. Lấy Cần Thơ làm trung tâm kinh tế, văn hóa, khoa học kỹ thuật của vùng, xác định ở tầm khu vực, là thành phố đặc trưng của vùng hạ lưu sông Mê Công - làm rõ các tiêu chí cho định hướng này. Theo đó, sắp tới nghiên cứu đề tập trung đầu tư xây dựng TP Cần Thơ sớm trở thành trung tâm động lực phát triển của vùng ĐBSCL, đẩy nhanh đầu tư các dự án: Trung tâm Văn hóa Tây Đô (120 ha), cầu Cần Thơ 2 (nối tuyến cao tốc TP Hồ Chí Minh - Cần Thơ), chuyển một phần diện tích đất nông nghiệp của NT Sông Hậu, NT Cờ Đỏ để đầu tư phát triển xây dựng khu vực công nghệ cao thích hợp.

*** Ông Nguyễn Hoàng Việt, Bí thư Tỉnh ủy An Giang: TỨ GIÁC ĐỘNG LỰC PHÁT TRIỂN CỦA VÙNG ĐBSCL LÀ CÀ MAU - CẦN THƠ - KIÊN GIANG - AN GIANG**

Nên xác định rõ tứ giác động lực phát triển của vùng là Cà Mau - Cần Thơ - Kiên Giang - An Giang. Cần dựa trên tiềm năng, lợi thế để đầu tư phát huy vai trò của các địa phương này đối với vùng và nên quy hoạch, đưa ra lộ trình đầu tư mở mới tuyến đường bộ nối Quốc lộ 2 (đã được mở rộng) của nước bạn Campuchia ở biên giới Tà Keo - Tịnh Biên, xuyên qua Tứ Giác Long Xuyên nối với TP Cần Thơ, gắn phát triển giao thông với thủy lợi, thể hiện tầm nhìn xa hơn trong không gian mở.

*** Ông Nguyễn Phong Quang, Bí thư Tỉnh ủy Hậu Giang: PHẢI GẮN THỦY LỢI PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP VỚI KIỂM SOÁT LŨ, PHÁT TRIỂN GIAO THÔNG VÀ PHÂN BỐ DÂN CƯ**

Cần tổng kết thực tiễn để kiểm nghiệm lại chủ trương đầu tư thủy lợi. Vừa qua, chúng ta nghiêng về đầu tư chống lũ cục bộ, đắp đập ngăn sông, thiết kế khẩu độ cống nhỏ không phù hợp, có nơi làm thay đổi dòng chảy, hiện tượng bồi lắng, nên xem lại việc lựa chọn quy mô đầu tư các dự án thủy lợi, phương thức đầu tư sao cho phù hợp. Nên chăng làm đê bao nhỏ, vừa phải, phải gắn được thủy lợi phục vụ phát triển nông nghiệp với kiểm soát lũ và giao thông, phân bố dân cư.

*** Ông Huỳnh Minh Đoàn, Bí thư Tỉnh ủy Đồng Tháp: CHƯƠNG TRÌNH XÂY DỰNG CỤM TUYẾN DÂN CƯ VƯỢT LŨ TRIỂN**

KHAI QUÁ CHẬM

Chương trình xây dựng cụm tuyến dân cư vượt lũ là một chương trình lớn của Chính phủ, có ý nghĩa quan trọng đối với vùng ĐBSCL trong chiến lược phát triển KT-XH, có tính nhân văn sâu sắc nhằm ổn định sản xuất, sinh hoạt dân cư... nhưng triển khai thực hiện quá chậm. Chương trình Xây dựng cụm tuyến dân cư vượt lũ ĐBSCL, Kiên cố hóa trường lớp được bố trí vốn trái phiếu Chính phủ (vốn vay của dân, chờ thực hiện để giải ngân), nhưng do năng lực triển khai kém, làm rất chậm, phải mất 2 năm lập thủ tục. Đúng ra chương trình cụm tuyến dân cư vượt lũ đã kết thúc vào cuối năm 2006, nay phải dời cuối năm 2007.

*** Ông Huỳnh Phong Tranh, Phó Trưởng ban Thường trực BCD Tây Nam Bộ: CẦN CÓ MỘT CƠ CHẾ ĐẶC THÙ TRONG CHÍNH SÁCH PHÂN BỐ NGUỒN VỐN ODA VÀ THU HÚT FDI CHO VÙNG ĐBSCL**

Theo thống kê, giá trị ODA bình quân đầu người của vùng ĐBSCL giai đoạn 2001-2005 thấp nhất trong 5 vùng của cả nước, mặc dù định hướng phân bổ ODA vẫn ưu tiên cho nông nghiệp, giao thông và y tế giáo dục - là các lĩnh vực mà ĐBSCL đều yếu kém và bức xúc đầu tư. Vì vậy, đề nghị Chính phủ quan tâm tăng mức phân bổ vốn ODA cho vùng ĐBSCL; đồng thời, cho phép các tỉnh, thành vùng ĐBSCL chủ động thu hút nguồn ODA. Nguyên tắc chung vẫn qua Chính phủ, song các Chủ tịch UBND các tỉnh xây dựng danh mục dự án, được phê duyệt, trên cơ sở đó tích cực, chủ động tranh thủ các nguồn ODA. Về thu hút FDI, trong khi tình hình chung cả nước có nhiều khởi sắc, thì vùng ĐBSCL vẫn chưa có nhiều khả năng do những hạn chế, yếu kém của vùng. Vì vậy, rất cần những cơ chế cho vùng trong lĩnh vực này, nhất là các cơ chế về vận động, xúc tiến đầu tư, chính sách về mặt bằng... để từng bước tăng cường nguồn đầu tư FDI cho vùng ĐBSCL tiến kịp các vùng khác, đáp ứng được mục tiêu tăng trưởng của từng địa phương, cho vùng, đồng thời góp phần cho cả nước.

*** Thứ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư Nguyễn Đức Hòa: NHẤT TRÍ QUAN ĐIỂM CÓ MỘT CƠ CHẾ ĐẶC THÙ CHO ĐBSCL**

- Bộ Kế hoạch và Đầu tư rất nhất trí quan điểm có một cơ chế đặc thù cho ĐBSCL, dự kiến Chính phủ sẽ ban hành trong quý II-2007. Việc bố trí vốn, Bộ đã tham mưu Chính phủ phân bổ định mức vốn đầu tư cho TP Cần Thơ ngang bằng TP Đà Nẵng và Hải Phòng. Về phân bổ vốn ODA cho vùng thời gian qua, thấp nhất trong 5 vùng của cả nước, một phần còn phụ thuộc vào bên cho vay và thủ tục, chất lượng lập danh mục và dự án kêu gọi ODA của các địa phương. Năm 2007, Bộ đã tham mưu Chính phủ

phân bổ tăng 29% so năm trước, cao hơn bình quân chung cả nước tăng 21%. Bộ trình Thủ tướng phê duyệt danh mục chung, đồng ý chủ trương giao tỉnh chủ động lập và phê duyệt danh mục dự án ODA của tỉnh để vận động, kêu gọi.